

Kohtuasi C-220/24

Eelotsusetaotluse kokkuvõte

Saabumise kuupäev:

22. märts 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Curtea de Apel București (Bukaresti apellatsioonikohus, Rumeenia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

20. detsember 2021

Apellant:

Regia Autonomă Aeroportul Internațional „Avram Iancu“ Cluj

Vastustaja:

Consiliul Concurenței

Apellandi toetuseks menetlusse astuja:

Sindicatul Independent al Aeroportului Cluj

Vastustaja toetuseks menetlusse astuja:

Romanian Airport Services S.A.

[...]

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI (Bukaresti apellatsioonikohus, Rumeenia)

**SECȚIA A IX-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL (üheksas
haldus- ja maksuvaidluste koda)**

MÄÄRUS

20. detsembri 2021. aasta avalik kohtuistung

[...]

Kohtukantseleis on registreeritud kaebus, mille esitas **REGIA AUTONOMĂ AEROPORTUL INTERNAȚIONAL „AVRAM IANCU“ CLUJ, apellant**, mille registrijärgne asukoht on Cluj–Napoca linnas [...] ja kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Bukaresti linnas [...] Mușat & Asociații S.p.a.r.l., advokaat Paul Buta juures, , **CONSILIUL CONCURENȚEI (Rumeenia konkurentsinoökogu), vastustaja** vastu, kelle asukoht on Bukaresti linnas [...]; **menetlusse astusid SOCIETATEA ROMANIAN AIRPORT SERVICES S.A.**, kelle kohtudokumentide kättetoimetamise aadress on Bukaresti linnas [...] Furtună și Asociații SPARLi juures, ja **SINDICATUL INDEPENDENT AL AEROPORTULUI CLUJ (Cluji lennujaama sõltumatu ametiühing, Rumeenia)** asukohaga Cluj-Napoca linnas [...], mille eesmärk on „konkurentsieeskirjade aktide tühistamine [...] [, st] konkurentsinoökogu esimehe 24. juuni 2016. aasta määruse nr 447 (Ordinul președintelui Consiliului Concurenței n. 447) tühistamine, konkurentsinoökogu 10. aprilli 2018. aasta teatise nr RG-4740 (adresa Consiliului Concurenței n. RG-4740) tühistamine, konkurentsinoökogu 8. oktoobri 2019. aasta otsuse nr 74 (Decizia Consiliului Concurenței n 74) tühistamine“.

[...]

CURTEA (Bukaresti appelatsioonikohus, Rumeenia),

Seoses Euroopa Liidu Kohtule Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel eelotsusetaotluse esitamise, võttes arvesse ka Euroopa Liidu Kohtu soovitusi liikmesriikide kohtutele, mis käsitlevad eelotsusetaotluste esitamist [...], teeb järgmise otsuse:

I Kohtuasja asjaolud

Regia Autonomă Aeroportul Internațional „Avram Iancu“ Cluj (edaspidi „Regia“) on Rumeenia juriidiline isik, keda juhib 1997. aastast Consiliul Județean Cluj (Cluji maakonnavolikogu, Rumeenia) (riiklik järelevalveasutus).

Regia põhitegevus koosneb lennutranspordiga seotud teenustest. Eelkõige tehakse reisijate ja/või kaupade veoga tegelevatele lennuettevõtjatele ja lennureisijatele kättesaadavaks lennujaama infrastruktuur (maandumisrajad, valgustussüsteem, õhusõidukite seisuplats, terminalid jne). Infrastruktuuri kasutamise eest lennuettevõtjate tasutud summad moodustavad Regia peamise sissetulekuallika.

Lisaks annab Regia lennujaama infrastruktuurile juurdepääsu ka teatud ettevõtjatele, kes osutavad muid teenuseid, näiteks maapealse käitluse teenuseid.

Samal ajal osutab Regia ise teatud liiki maapealse käitluse teenuseid lennuettevõtjatele, kes tegutsevad Aeroportul Internațional „Avram Iancu“ Clujis (Cluji rahvusvaheline lennujaam „Avram Iancu“), ning lennujaama tegevusega seotud äriteenuseid (äripindade rendileandmine erinevate teenuste osutamiseks jne).

Aeroportul Internațional „Avram Iancu“ Cluj kuulub Euroopa piirkondlike lennujaamade kategooriasse ja on reisiliikluse poolest Rumeenia teine lennujaam.

Aeroportul Internațional „Avram Iancu“ Clujist väljuvad liinilennud 43 sihtkohta, 20-sse sihtkohariiki Euroopas ja Lähis-Idas, mida käitavad lennufirmad Tarom, Wizz Air, Lufthansa, Lot Polish Airlines, Blue Air ja Turkish Airlines (reisijatevedu), Air Est, Silver Air (kaubavedu).

Augustis 2016 ületas Aeroportul Internațional „Avram Iancu“ Cluj ühe kalendriaasta jooksul registreeritud miljoni (1 000 000) reisija künnise ja 2016. aasta lõpus registreeriti kokku 1 880 319 reisijat.

21. septembril 2017 registreeris Aeroportul Internațional „Avram Iancu“ Cluj esimest korda kaks miljonit reisijat (2 000 000). 2017. aastal oli Aeroportul Internațional „Avram Iancu“ Cluji koguliiklus 2 688 731 reisijat.

Consiliul Concurenței uurimine algatati 2016. aastal, pärast seda kui ettevõtja Romanian Airport Services S.A. esitas Regia peale kaebuse.

Romanian Airport Services S.A. on Rumeenia juriidiline isik, kes osutab 1994. aastast maapealse käitluse teenuseid Rumeenia lennujaamades.

Romanian Airport Services S.A. esitas taotluse maapealse käitluse teenuste osutamiseks Aeroportul Internațional „Avram Iancu“ Clujis.

2016. aastal läbiviidud uurimise põhjal tegi Consiliul Concurenței 8. oktoobri 2019. aasta otsuse nr 74, millega ta tuvastas, et Regia oli rikkunud konkurentsiseaduse nr 21/1996 (Legea concurenței) artikli 6 lõiget 1 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELTL“) artiklit 102 turgu valitseva seisundi kuritarvitamise tõttu, kuna ta oli keeldunud andmast Romanian Airport Services S.A.-le juurdepääsu lennujaama infrastruktuurile, mis oli vajalik maapealse käitluse teenuste osutamiseks Aeroportul Internațional „Avram Iancu“ Clujis 11. septembrist 2015 kuni 9. märtsini 2017.

Samuti 8. oktoobri 2019. aasta otsusega nr 74 määrati Regiale konkurentsiseaduse nr 21/1996 (Legea concurenței n. 21/1996) artikli 55 lõike 1 punkti a alusel 1 642 551,28 Rumeenia leu suurune rahatrahv.

Käesolevas kohtuasjas, mis registreeriti Curtea de Apel București (Bukaresti apellatsioonikohus, Rumeenia), üheksas haldus- ja maksuvaidluste koda [...], kantseleis, palus apellant Regia menetluses, kus tema vastaspool on vastustaja Consiliul Concurenței, tühistada 8. oktoobri 2019. aasta otsuse nr 74 (edaspidi „otsus 74/2019“).

Menetluse kestel esitas Sindicatul Independent al Aeroportului Cluj (Cluji lennujaama sõltumatu ametiühing, Rumeenia) täiendava kaebuse apellandi Regia toetuseks menetluse astumiseks, samas kui Romanian Airport Services S.A. esitas täiendava kaebuse vastustaja Consiliul Concurenței toetuseks menetluse

astumiseks. Mõlemad taotlused tunnustati vastuvõetavaks, nii et Sindicatul Independent al Aeroportului Clujist ja Romanian Airport Services S.A-st said käesolevas menetluses [...] pooled kui menetlusse astujad.

Käesolevas kohtuvaidluses väitis Regia muu hulgas, et otsus 74/2019 tehti direktiivi 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades vale tõlgendamise ja kohaldamise raames, mis viis valele järeldusele seoses konkurentsiseaduse nr 21/1996 artikli 6 ja ELTL artikli 102 kohaldamisega käesolevas kohtuasjas.

Regia väitis, et direktiiv 96/67/EÜ on talle kohaldatav.

Regia väitis, et direktiivi 96/67/EÜ alusel on tal direktiiviga tunnustatud õigus korraldada kuni 2 miljoni reisija künnise ületamiseni maapealse käitluse teenuste osutamist lennujaamas, võttes arvesse üksnes oma ohutus-, tehnilisi ja äripiiranguid ning ilma, et tal oleks kohustus anda mis tahes taotlejale lennujaama infrastruktuurile automaatselt juurdepääs taotleja kindlaks määratud tingimustel.

Selles kontekstis rõhutas Regia, et ta ei olnud 11. septembri 2015 ja 9. märtsi 2017 vahel ületanud 2 miljoni reisija künnist.

Regia väitis, et direktiiv 96/67/EÜ on erinorm, mis teeb erandi konkurentsivaldkonna üldnormidest.

Leides, et konkurentsivaldkonna õigusnormid on üldnormid, väitis Regia, et konkurentsiseaduse nr 21/1996 artikkel 6 ja ELTL artikkel 102 ei saa olla direktiivis 96/67/EÜ sisalduvate erisätete suhtes ülimuslikud, nimelt selleks, et reguleerida Euroopa Liidu lennujaamades maapealse käitluse teenuste turu järkjärgulist konkurentsile avamist, järgides tõhususe ja ohutuse reegleid.

Vastustaja Consiliul Concurenței seisukoht direktiivi 96/67/EÜ käesolevas kohtuvaidluses kohaldamise suhtes on esitatud 8. oktoobri 2019. aasta otsuse nr 74 punktis 420 ja otsuse järgnevatel punktides. Consiliul Concurenței väidab peamiselt järgmist:

- Regial ei olnud direktiivi 96/67/EÜ alusel kohustust jätta andmata äriühingule Romanian Airport Services S.A. juurdepääs maapealse käitluse teenuste osutamiseks vajalikule lennujaama infrastruktuurile;
- direktiivi 96/67/EÜ sätete võimaliku kohaldamisega ei kaasne konkurentsivaldkonna seaduste sätete kohaldamata jätmist;
- tähendus, mille Regia omistab kolmandatele isikutele maapealse käitluse teenustele juurdepääsu liberaliseerimisprotsessile, ei ole selge, kuna tõlgenduse, mille Regia annab direktiivi 96/67/EÜ sätetele, eesmärk on anda õiguslik põhjendus järgmisele olukorrale: hulk ettevõtjaid osutasid Cluji lennujaamas maapealse (omakäitluse või kolmandatele isikutele osutatavaid) käitluse

teenuseid, kuid hetkel, mil Romanian Airport Services S.A. esitas juurdepääsutaotluse, otsustas Regia tugineda direktiivi 96/67/EÜ sätetele;

- Euroopa Liidu õiguse tõlgendus maapealse käitluse teenuste valdkonna õigusnormide kohta ja suhte kohta nende õigusnormide ja konkurentsioiguse vahel peab pärinema institutsioonilt, kellel on õigus see tõlgendus anda, st Euroopa Liidu Kohtult;

- maapealse käitluse teenuste turule juurdepääsu käsitlevatest õigusnormidest Regiale tuleneva seadusliku kohustuse eeldatav puudumine ei ole objektiivne põhjus, mis põhjendaks Romanian Airport Services S.A-le lennujaama infrastruktuurile juurdepääsu andmisest keeldumist.

Regia kaitses ennast oma kaebuses, väites järgmist:

- tal oli direktiivi 96/67/EÜ kohaselt õigus korraldada lennujaamas maapealse käitluse teenuste osutamist, ka teiste maapealse käitluse operaatorite abil, ka enne 2 miljoni reisija künnise ületamist, osas, milles see on ka viimaste jaoks äärmiselt vajalik ja põhjendatud;

- asjaolu, et on mitu maapealse käitluse operaatorit, kellest igaks osutas konkreetseid teenuseid (kütusekäitlus, õhusõidukite remont, toitlustus ja üks teenuseosutaja teatud reisijate käitluse teenuste ja perroonikäitluse jaoks), ei põhjenda loogiliselt järeldust, mille kohaselt oleks olnud automaatselt vajalik ka veel üks maapealse käitluse operaator, kes nendega kattuks;

- Consiliul Concurenței väide (asjaolu kohta, et Cluji lennujaamas olid juba 2015. aasta mais olemas erinevad maapealse käitluse teenuste osutajad) ei ole kehtiv ning see ei ole vastuvõetav kui alus, mille põhjal jätta Regia ilma direktiivi 96/67/EÜ kohasest õigusest, st et kuni 2 miljoni reisija künnise saavutamiseni korraldatakse Cluji lennujaama maapealse käitluse teenuste osutamist kõiki turu avamise või liberaliseerimise kohustusi kõrvale jättes.

7. juuni 2021. aasta kohtuistungil palus Regia Curtea de Apel București (Bukaresti apellatsioonikohus, Rumeenia) [...] sõnastada ja esitada eelotsuseküsimuse ELTL artikli 267 alusel [...] [*resoluționis esitatele eelotsuse küsimuse tekst*]

II Liidu õiguse sätted, mida palutakse tõlgendada

ELTL artikkel 102 (endine EÜ asutamislepingu artikkel 82)

„Siseturus või selle olulises osas turgu valitseva seisundi kuritarvitamine ühe või mitme ettevõtja poolt on keelatud kui siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kui võrd see võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.

Sellised kuritarvitused võivad seisneda iseäranis:

- a) ebaõiglaste ostu- või müügihindade või muude ebaõiglaste tehingutingimuste otseses või kaudses kehtestamises;
- b) toodangu, turgude või tehnilise arengu piiramises tarbijate kahjuks;
- c) erinevate tingimuste rakendamises võrdväärsete tehingute puhul, pannes kaubanduspartnerid sellega ebasoodsasse konkurentsiolukorda;
- d) selles, et lepingu sõlmimise eeltingimuseks seatakse teise poole nõusolek võtta endale lisakohustusi, mis oma laadilt või kaubandustavade kohaselt ei ole seotud lepingu objektiga“.

Nõukogu direktiiv 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades

„Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse vastavalt asutamislepingule liikmesriigi territooriumil asuvate mis tahes lennujaamade suhtes, mis on avatud kaubanduslikuks lennuliikluseks järgmistel tingimustel:

a) artikli 7 lõike 1 sätted artikli 7 lõikes 2 nimetatuta maapealse käitluse liikide suhtes kehtivad kõikides lennujaamades liiklustihedusest sõltumata alates 1. jaanuarist 1998;

b) artikli 7 lõikes 2 nimetatud maapealse käitluse liikide suhtes kehtivaid sätteid kohaldatakse 1. jaanuarist 1998 nende lennujaamade suhtes, mille aastane vedude maht ei ole väiksem kui 1 miljon reisijat või 25 000 tonni kaupa;

c) artiklis 6 nimetatud maapealse käitluse liikide suhtes kehtivaid sätteid kohaldatakse 1. jaanuarist 1999 lennujaamade suhtes:

— mille aastane vedude maht ei ole väiksem kui 3 miljonit reisijat või 75 000 tonni kaupa, või

— mille vedude maht ei ole olnud väiksem kui 2 miljonit reisijat või 50 000 tonni kaupa kuuekuulise ajavahemiku jooksul enne eelmise aasta 1. aprilli või 1. oktoobrit.

2. Vastavalt asutamislepingule kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid alates 1. jaanuarist 2001 vastavalt asutamislepingule liikmesriikide territooriumidel asuvate kõikide lennujaamade suhtes, mis on avatud kaubanduslikule lennuliiklusele ja mille aastane vedude maht ei ole väiksem kui 2 miljonit reisijat või 50 000 tonni kaupa, ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist.

3. Kui lennujaam saavutab ühe käesolevas artiklis nimetatud kaubaveo künnise, saavutamata vastavat reisijate hulka, ei kohaldata käesoleva direktiivi

sätteid nende maapealse käitluse teenuste liikide suhtes, mis on ette nähtud eranditult ainult reisijatele.

[...]“.

„Artikkel 6

Kolmandatele isikutele osutatavad maapealse käitluse teenused

1. Liikmesriigid võtavad vastavalt artiklile 1 vajalikke meetmeid tagamaks maapealse käitluse teenuste osutajatele vaba juurdepääsu kolmandatele isikutele maapealse käitluse teenuste osutamise turule.

Liikmesriikidel on õigus nõuda, et maapealse käitluse teenuste osutajad asuksid ühenduses.

2. Liikmesriigid võivad piirata teenuseosutajate arvu, kellel on lubatud osutada alljärgnevat maapealse käitluse teenuse liike:

— pagasikäitlus,

— perroonikäitlus,

— kütuse- ja õlikäitlus,

— kauba ja posti füüsiline käitlus lennujaama terminali ja õhusõiduki vahel kas saabumisel, väljumisel või transiidi puhul.

Nad ei tohi siiski piirata seda arvu vähem kui kahele igas maapealse käitluse liigis.

[...]“.

„Artikkel 7

Omakäitlus

1. Liikmesriigid võtavad omakäitluse vabaduse tagamiseks vajalikud meetmed artiklis 1 sätestatud korras.

2. Järgmiste maapealse käitluse teenuste liikide puhul võivad liikmesriigid jätta omakäitluse õiguse mitte vähem kui kahele lennujaama kasutajale tingimusel, et nad valitakse asjakohaste, objektiivsete, läbipaistvate ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel:

— pagasikäitlus,

— perroonikäitlus,

— kütuse- ja õlikäitlus,

— kauba ja posti füüsiline käitlus lennujaama terminali ja õhusõiduki vahel kas saabumisel, väljumisel või transiidi puhul“.

III Kohaldatav riigisisene õigus

Konkurentsiseadus nr 21/1996, uuesti avaldatud (Legea concurenței n. 21/1996, republicată)

„Artikkel 6

1. Rumeenia turus või selle olulises osas turgu valitseva seisundi kuritarvitamine ühe või mitme ettevõtja poolt on keelatud. Sellised kuritarvitused võivad seisneda iseäranis:

a) ebaõiglaste ostu- või müügihindade või muude ebaõiglaste tehingutingimuste otseses või kaudses kehtestamises;

b) toodangu, turgude või tehnilise arengu piiramises tarbijate kahjuks;

c) erinevate tingimuste rakendamises võrdväärsete tehingute puhul, pannes kaubanduspartnerid sellega ebasoodsasse konkurentsiolukorda;

d) selles, et lepingu sõlmimise eeltingimuseks seatakse teise poole nõusolek võtta endale lisakohustusi, mis oma laadilt või kaubandustavade kohaselt ei ole seotud lepingu objektiga.

2. Iga kord, kui Consiliul Concurenței kohaldab lõike 1 sätteid, osas, milles turgu valitseva seisundi kuritarvitamine võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust, kohaldab ta ka Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 102 sätteid.

3. Kuni ei ole tõendatud vastupidist, eeldatakse, et ühel või mitmel ettevõtjal on turgu valitsev seisund, kui talle või neile kuuluv turuosad või talle või neile kuuluvad turuosad ületavad analüüsitavas ajavahemikus asjaomasel turul 40%“.

Transpordiministri 9. mai 2007. aasta määrus nr 101, millega kiidetakse heaks Rumeenia tsiviillennunduse eeskirjad lennujaamades maapealse käitluse teenuste turule juurdepääsu kohta (Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 101 din 9 mai 2007 pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române privind accesul pe piața serviciilor de handling la sol pe aeroporturi) – RACR-APSH, väljaanne 03/2007

„Artikkel 3

Käesolev määrus võtab üle nõukogu direktiivi 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades, mis avaldati Euroopa Ühenduste Teatajas (EÜT) nr 272/1996, järgmised sätted ja hilisemad muudatused: artikli 1 [lõiked] 1–3, artiklid 2–8, artikli 9 [lõiked] 1–3 ja lõige 6, artiklid 11, 13, 14, artiklid 15–17, artiklid 19–21 ja artikli 23 [lõige] 1”.

Transpordiministri 9. mai 2007. aasta määruse nr 101, millega kiidetakse heaks Rumeenia tsiviillennunduse eeskirjad lennujaamades maapealse käitluse teenuste turule juurdepääsu kohta, I lisa [pealkirjata] (Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 101 din 9 mai 2007, Reglementare aeronautică civilă română privind accesul pe piața serviciilor de handling la sol pe aeroporturi – RACR-APSH, ediția 03/2007) – RACR-APSH, väljaanne 03/2007

„Artikkel 1

Eesmärgid

1. Käesolevat määrust kohaldatakse Rumeenia territooriumil asuvate mis tahes lennujaamade suhtes, mis on avatud äriliseks lennuliikluseks järgmistel tingimustel:

a) artikli 7 lõike 1 sätteid artikli 7 lõikes 2 nimetatuta maapealse käitluse liikide suhtes kehtivad kõikides lennujaamades liiklustihedusest sõltumata;

b) artikli 7 lõikes 2 nimetatud maapealse käitluse liikide suhtes kehtivaid sätteid kohaldatakse nende lennujaamade suhtes, mille aastane vedude maht on suurem kui 1 miljon reisijat või 25 000 tonni kaupa;

c) artiklis 6 nimetatud maapealse käitluse liikide suhtes kehtivaid sätteid kohaldatakse lennujaamade suhtes, mille aastane vedude maht on suurem kui 2 miljonit reisijat või 50 000 tonni kaupa.

2. Kui lennujaam saavutab käesolevas artiklis nimetatud kaubaveo künnise, saavutamata vastavat reisijate hulka, ei kohaldata käesoleva määruse sätteid nende maapealse käitluse teenuste liikide suhtes, mis on ette nähtud eranditult ainult reisijatele.

3. Transpordiministeerium esitab komisjonile iga aasta 1. juuliks käesolevas artiklis sätestatud andmed, mis on vajalikud Rumeenias asuvate lennujaamade loetelu koostamiseks“.

„Artikkel 6

Kolmandatele isikutele osutatavad maapealse käitluse teenused

1. Lennujaamad võtavad vajalikke meetmeid tagamaks maapealse käitluse teenuste osutajatele vaba juurdepääsu kolmandatele isikutele maapealse käitluse teenuste osutamise turule. Transpordiministeeriumi heakskiidul on lennujaamal õigus nõuda, et maapealse käitluse teenuste osutajad asuksid ühenduses.

2. Transpordiministeeriumi heakskiidul võib lennujaam piirata nende volitatud teenuseosutajate arvu, kellel on lubatud osutada alljärgnevaid maapealse käitluse teenuse liike:

- pagasikäitlus;

- *perroonikäitlus;*
- *kütuse- ja õlikäitlus;*
- *kauba ja posti tegelik käitlus lennujaama terminali ja õhusõiduki vahel kas saabumisel, väljumisel ja/või transiidi puhul.*

Tarnijate arvu ei tohi piirata vähem kui kahele iga maapealse käitluse liigi puhul.

3. Lisaks sellele ei tohi vähemalt üht volitatud teenuste osutajat otseselt ega kaudselt juhtida:

- *lennujaama käitaja;*
- *ükski lennujaama kasutaja, kes vedas rohkem kui 25 % reisijaid või kaupa nende teenuste osutajate valimisele eelnenud aastal selles lennujaamas,*
- *organ, mida kontrollib otseselt või kaudselt selle lennujaama käitaja või kasutaja.*

4. Kui volitatud teenuste osutajate arvu piiratakse vastavalt lõikele 2, ei või lennujaam takistada lennujaama kasutajat, kellele on eraldatud lennujaama mis tahes osa, iga maapealse käitluse liigi osas, mille suhtes kehtivad piirangud, valida vähemalt kahe maapealse käitluse teenuse osutaja vahel tingimustel, mis on sätestatud lõigetes 2 ja 3“.

„Artikkel 7

Omakäitlus

1. Lennujaamad võtavad vajalikke meetmeid tagamaks maapealse käitluse teenuste vaba osutamise.

2. Järgmiste teenuste liikide puhul võivad lennujaamad transpordiministeeriumi heakskiidul jätta omakäitluse õiguse mitte vähem kui kahele lennujaama kasutajale tingimusel, et nad valitakse asjakohaste, objektiivsete, läbipaistvate ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel:

- *pagasikäitlus;*
- *perroonikäitlus;*
- *kütuse- ja õlikäitlus;*
- *kauba ja posti tegelik käitlus lennujaama terminali ja õhusõiduki vahel kas saabumisel, väljumisel ja/või transiidi puhul“.*

IV Põhjused, mis ajendasid kohut eelotsusetaotlust esitama

Tehes otsust eelotsusetaotluse esitamise taotluse kohta, jõudis Curtea de Apel (Bukaresti apellatsioonikohus, Rumeenia) järeldusele, et kohtuasja õiglaseks lahendamiseks on vaja esitada Euroopa Liidu Kohtule apellandi Regia [...] esitatud küsimus [*resolutsioonis esitatud eelotsuse küsimuse tekst*]

[...] [*ELTL artikli 267 tekst*]

Esitatud küsimus käsitleb liidu õiguse tõlgendamist ja sellel on otsene seos põhikohtuasja esemega, see on kohtuvaidluse lahendamiseks asjakohane ja oluline järgmistel põhjustel ning Euroopa Liidu Kohus ei ole seda varem tõlgendanud.

Käesolevas kohtuvaidluses väitis vastustaja Consiliul Concurenței, et direktiiv 96/67/EÜ ei ole ELTL artikli 102 suhtes liidu õiguse erinorm.

Apellant Regia kaitses ennast, väites, et direktiiv 96/67/EÜ on liidu õiguses *lex specialis* ning et direktiiv näeb ette kohustuse anda juurdepääs maapealse käitluse teenuste osutamiseks vajalikule lennujaama infrastruktuurile ainult lennujaamadele, mille liiklus on rohkem kui 2 miljonit reisijat (*vastupidi*, võimaldades tingimata lennujaamadel, mis ei ole seda künnist ületanud, keelata kolmandatele isikutele kõnealusele infrastruktuurile juurdepääsu), samas kui ELTL artikkel 102 kui *lex generalis* näeb ette sanktsioonid teatud tingimustel siseturus või selle olulises osas turgu valitseva seisundi kuritarvitamise eest (näiteks läbirääkimistest keeldudes).

Kokkuvõttes väitis Regia, et direktiiv 96/67/EÜ on eriseadus, mis teeb erandi üldseadusest (konkurentsioigus), tuginedes põhimõttele „*lex specialis derogat legi generali*“.

Regia väitis lisaks, et Aeroportul Internațional „Avram Iancu“ Clujis 11. septembrist 2015 kuni 9. märtsini 2017 osutatud teenustele on direktiivi 96/67/EÜ artiklid eelisjärjekorras kohaldatavad, võrreldes ELTL artikli 102 sätetega, lisaks asjaolule, et Consiliul Concurenței (Rumeenia konkurentsiohkogu) otsus nr 74/2019 võeti vastu direktiivi 96/67/EÜ sätteid rikkudes.

Selles olukorras jõudis Curtea de Apel (Bukaresti apellatsioonikohus, Rumeenia), leides, et kohtuvaidluse õiglane lahendamine nõuab ka käesolevas kohtuasjas kohaldatavate liidu õiguse normide õiget tõlgendamist ilma ühegi mõistliku kahtluseta, järeldusele, et Euroopa Liidu Kohtule tuleb esitada eelotsuse küsimus, mis on seotud direktiivi 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades sätete, eelkõige selle direktiivi artiklite 1, 6 ja 7 koostoimes ELTL artikliga 102 tõlgendamisega.

Käesolevas kohtuvaidluses leiab Curtea de Apel (Bukaresti apellatsioonikohus, Rumeenia), et ELTL artiklis 267 sätestatud tingimused on täidetud [...]. Lisaks, Euroopa Kohus] ei ole teinud ühtegi otsust, mis selgitaks suhet direktiivi 96/67/EÜ sätete ja ELTL artiklis 102 sätestatud konkurentsioiguse valdkonna sätete vahel.

V Eelotsusetaotluse ese

Seetõttu rahuldab Curtea de Apel (Bukaresti apellatsioonikohus, Rumeenia) kõiki eelnenud kaalutlusi arvestades Euroopa Liidu Kohtule eelotsusetaotluse esitamise taotluse, mille esitas apellant Regia.

[...] *[resolutsioonis esitatud eelotsuse küsimuse tekst]*

[...] *[menetluse peatamisega seotud korraldused]*

**NENDEL PÕHJUSTEL,
SEADUSE NIMEL,
TEEB JÄRGMISE OTSUSE:**

[...]

Paluda vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 [lõikele 2] koostoimes artikli 267 [lõikega 1] Euroopa Kohtul vastata järgmisele eelotsuse küsimusele: „Kas tuleb asuda seisukohale, et direktiivi 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades sätteid, eelkõige selle direktiivi artiklid 1, 6 ja 7 välistavad ELTL artikli 102 – ja mis tahes sama sisuga muu normi – kohaldamise olukordades, mis on seotud maapealse käitluse teenuste osutamiseks vajalikule lennujaama infrastruktuurile juurdepääsu keelamisega [Euroopa Liidu] lennujaamades, mis ei ole ületanud kahe miljoni reisija künnist“?

[...] *[menetluse peatamisega seotud korraldused]*

[...] *[riigisisene menetlus]*

[...]